

Міністерство освіти та науки України
Путивльський ліцей №2 ім.Г.Я.Базими
Путивльської міської ради.

Тиждень правознавства в школі

(Сценарії виховних заходів)

Підготувала вчитель історії Єрьоміна Н.В.

КВК «Право у нашому житті»

Ведучий.

Добрий День! Ми раді вітати всіх вас у нашому залі, на нашому КВК. Сьогоднішня наша зустріч присвячена правознавству і називається вона «Право у нашому житті».

Дозвольте представити вам членів журі:

Рахункова комісія :

Зараз запрошую на сцену команди для привітання. *(Вихід команд)*

Прошу команди зайняти свої місця на гральному майданчику.

(Учасники турніру займають свої місця.)

1-й конкурс «Візитка»

В конкурс входить: назва команди, девіз, емблема, форма, вітання. Максимальна кількість балів – 5.

(Оцінки журі)

2-й конкурс-розминка. Юридичний марафон.

Вам необхідно по черзі відповісти на 10 запитань. Часу на роздуми немає. Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал.

Після конкурсу журі підраховує та оголошує кількість балів кожного учасника. .

1. Здатність особи своїми діями здійснювати права та обов'язки. *(Дієздатність.)*

2. Гімназія та школа — це юридична чи фізична особа? *(Юридична.)*

3. Адміністративне правопорушення — це проступок чи злочин? *(Проступок.)*

4. Стихійне лихо — це юридична дія чи подія? *(Подія.)*

5. Соціальні відносини, що регулюються нормами права, *(Правовідносини.)*

6. Правила поведінки, що встановлює церква для віруючих. *(Релігійні норми.)*

7. Нормативні акти правотворчих органів, що видаються на основі закону. *(Підзаконні.)*

8. Держава, у якій забезпечені охорона та захист основних прав людини.
(Правова держава.)
9. Як кваліфікуються дії, учинені з метою захисту інтересів прав особи, що захищається шляхом завдання шкоди тому, хто робить замах, якщо такі дії були обумовлені необхідністю негайного запобігання замаху на життя? *(Необхідна оборона.)*
10. Захист суверенітету та незалежності належить до зовнішніх чи внутрішніх функцій держави? *(Зовнішніх.)*
11. Здатність особи, групи людей, держави нав'язувати свою волю іншим людям.
(Влада.)
12. Закріплена в законодавстві здатність особи мати юридичні права і нести юридичні обов'язки. *(Правоздатність.)*
13. Яка відповідальність настає в разі завдання матеріальних збитків?
(Матеріальна.)
14. Федерація — це форма правління чи державного ... Що далі? *(Устрою.)*
15. Як називаються дії, учинені для усунення небезпеки, що загрожує інтересам держави, суспільства, особи, якщо ця небезпека не могла бути усунена іншими засобами й заподіяна шкода менша, ніж відвернута. *(Крайня необхідність.)*
16. Нормативні акти, що стосуються конкретного випадку, особи. *(Індивідуальні.)*
17. Чи настає відповідальність за правопорушення, скоєне через необережність?
(Так.)
18. Конституційний принцип, за яким особа не вважається винною, доки її вина не буде доведена. *(Презумпція невинуватості.)*
19. Що регулює найбільш важливі суспільні відносини — норми права чи моралі? *(Права.)*
20. Як називаються закони, що вносять зміни та доповнення до Конституції?
(Конституційні.)
21. Кожна людина від народження є фізичною чи юридичною особою?
{Фізичною.}
22. Особливо небезпечний вид правопорушення. *(Злочин.)*

23. Будь-яке суспільне небезпечне протиправне, винне діяння чи бездіяльність, що спричиняє юридичну відповідальність. *(Правопорушення.)*
24. Особа, що вчинила правопорушення. *(Правопорушник.)*
25. Спосіб систематизації законодавства, унаслідок чого створюються кодекси. *(Кодифікація.)*
26. Нормативно-правовий акт вищого законодавчого органу влади, що приймається в особливому порядку. *(Закон.)*
27. Способи зовнішнього вираження та закріплення юридичних норм. *(Джерела, форми права.)*
28. Монархія належить до форм правління чи форм політичного режиму? *(Правління.)*
29. Яка влада здійснює в державі правосуддя? *(Судова.)*
30. Упорядкування чинних нормативних актів, приведення юридичних норм у єдину систему. *(Систематизація.)*
31. Як називається основний міжнародний документ про права дитини? *(Конвенція про права дитини.)*
32. Чи є ознакою держави наявність податкової системи? *(Так.)*
33. Яка галузь права регулює стосунки між дітьми та батьками? *(Сімейна.)*
34. Біпатриди — це особи без громадянства чи з подвійним громадянством *(Особи з подвійним громадянством.)*
35. Хто в Україні очолює виконавчу владу? *(Кабінет Міністрів.)*
36. Що має більшу суспільну небезпеку — злочин чи проступок? *(Злочин.)*
37. Яким є мінімальний вік призову на військову службу? *(18 років.)*
38. Скільки областей в Україні? *(24.)*
39. Учинення правопорушення у стані алкогольного сп'яніння пом'якшує чи обтяжує вину? *(Обтяжує.)*
40. Який вид відповідальності настає за порушення трудової дисципліни? *(Дисциплінарна.)*
41. Основний Закон держави. *(Конституція.)*

42. Система загальнообов'язкових правил поведінки людей, що встановлені й охороняються державою. *(Право.)*
43. Україна — демократична чи недемократична держава? *(Демократична.)*
44. Як називається служба для громадян, що за релігійними переконаннями *це* можуть проходити військову службу? *(Альтернативна.)*
45. У якому році Україна стала незалежною державою? *(У 1991 р.)*
46. Апатрид — особа без громадянства чи з подвійним громадянством? *(Без громадянства)*
47. Кримінальна відповідальність настає за проступок чи злочин? *(За злочин.)*
48. Із якого віку людина може брати участь у виборах? *(Із 18 років.)*
49. Які міста в Україні мають спеціальний статус? *(Київ, Севастополь.)*
50. Хто в Україні здійснює законодавчу владу? *(Верховна Рада.)*
51. Як називається основний міжнародний документ, що захищає права людини? *(Загальна декларація прав людини.)*
52. Яка галузь права регулює майнові та деякі немайнові відносини? *(Цивільне право.)*
53. Особи, що мають стійкий правовий зв'язок із певною державою? *(Громадяни.)*
54. Хто в Україні є головою держави? *(Президент.)*
55. Назвіть мінімальний вік, із якого настає кримінальна відповідальність *(Із 14 років.)*
56. Який вид відповідальності настає за порушення правил для пішоходів? *(Адміністративна.)*
57. Хто здійснює правосуддя в Збройних Силах України? *(Військовий суд.)*
58. Усенародне голосування з важливих питань загальнодержавного і місцевого значення. *(Референдум.)*
59. Особа, що вчинила злочин, — суб'єкт чи об'єкт злочину? *(Суб'єкт.)*
60. Право автора на опублікування, поширення твору під своїм ім'ям, псевдонімом чи анонімно. *(Авторське.)*
61. Коли відзначається День юриста? *(8 жовтня.)*

62. Угода двох або більше сторін, спрямована на встановлення, зміну чи припинення цивільних прав чи обов'язків. *(Договір.)*
63. Мінімальний вік вступу до шлюбу жінок в Україні. *(17 років.)*
64. Яка галузь Права регулює відносини пов'язані із забрудненням атмосфери? *(Екологічне право.)*
65. Хто очолює Кабінет Міністрів України? *(Прем'єр-міністр.)*
66. Як називаються особи, яким не виповнилося 18 років? *(Неповнолітні.)*
67. Що таке державний Герб, Гімн, Прапор? *(Державні символи.)*
68. Чи можуть брати участь у виборах негромадяни України? *(Ні.)*
69. Який вид відповідальності настає за ухилення від військової служби? *(Кримінальна.)*
70. Чи можна виносити на референдум питання прийняття бюджету? *(Ні.)*
71. Коли відзначається День прав людини? *(10 грудня.)*
72. Як називається вид угоди, у якій беруть участь дві чи більше сторін? *(Багатостороння.)*
73. Чи можна в шлюбі мати роздільне майно? *(Так.)*
74. Назвіть основний закон, що регулює правовідносини в освіті. *(Закон «Про освіту».)*
75. Хто автор музики Державного Гімну України? *(М. Вербицький.)*
76. Служба в Збройних силах України — право чи обов'язок?. *(І те, й інше.)*
77. Чи можна на референдум виносити питання внесення змін до Конституції України? *(Так.)*
78. Чи потрібна згода батьків нареченої для укладання шлюбу? *(Ні.)*
79. Як називається запізнення на роботу без поважної причини більше ніж на три години? *(Прогул.)*
80. Яка відповідальність настає за порушення правил рибальства? *(Адміністративна.)*
81. Коли відзначається День Конституції України? *(28 червня.)*
82. Назвіть найвищу виборну посаду в Україні. *(Президент.)*

83. Який вид відповідальності настає за втягнення в злочинну діяльність неповнолітніх? *(Кримінальна.)*
84. Мінімальний вік вступу до шлюбу чоловіків. *(18 років.)*
85. Який вигляд має Державний Герб України? *(Тризуб.)*
86. Яким є термін служби в Збройних силах України? *(1 рік.)*
87. До якого органу треба звертатися од порушенні прав людини? *(Суд.)*
88. Як називається письмовий трудовий договір, що укладається на певний термін? *(Контракт)*
89. Чи можна позбавити громадянства особу, що вчинила тяжкий злочин? *(Ні)*
90. Сукупність усіх нормативно-правових актів, шр діють у певній державі. *(Законодавство.)*

(Слово журі)

Конкурс 3. Юридична консультація.

Уявіть, Що ваша мрія здійснилася, і ви вже юристи. Зараз до вас прийдуть громадяни, щоб отримали правову допомогу. Вам необхідно надати юридичну консультацію з певного юридичного факту.

Повна правильна відповідь — 5 балів. За доповнення до відповіді - 1 бал.

Ситуації для учнів.

1. Жінка в магазині втратила свідомість і, упавши, розбила вітрину. Адміністрація магазину вимагає від жінки відшкодування збитків.
(Консультація для жінки: немає вини — правопорушення не скоєне.)
2. Хлопець, бажаючи похизуватися своєю силою, підняв подругу на руки і за її згодою тримав за огорожею балкона. Хлопець не втримав дівчину, і вона впала, з 5 поверху, унаслідок чого дістала складні переломи. Було порушено кримінальну справу. *(Консультація для хлопця: скоєний злочин через необережність.)*
3. Громадянин К. їхав на власній машині з роботи додому. Його зупинила група людей і попросили відвезти до лікарні пораненого хлопця. Він відмовився, оскільки дуже поспішав. Друзі пораненого відібрали в нього марину й повезли хлопця до лікарні. Громадянин К. звернувся до міліції про викрадення

автомобіля. *(Консультація для громадянина: крайня необхідність, можливе відшкодування вартості бензину.)*

4. Громадянин Д. дав у борг своєму товаришеві 2000 грн, які той пообіцяв повернути через місяць. Проте у визначений час товариш не з'явився. Після нагадування про борг він повертати гроші відмовився. *(Консультація для Громадянина Д.: треба звернутися до суду. Проте, якщо не була оформлена відповідна розписка й немає свідків угоди,) повернути борг майже неможливо.)*

5. Покупець кілька днів тому придбав у магазині фотоапарат. Він виявився неякісним. *(Консультація для покупця: звернутися до магазину, якщо є чек про придбання фотоапарату, і вимагати повернення грошей чи обміну товару на якісний. У разі відмови магазину — звернутися до суду.)*

6. Після смерті громадянина В. у нього залишилося майно на 10 000 грн. Про своє бажання отримати це майно заявили і 2-річна донька померлого, 83-річна мати та брат померлого (40 років). *(Консультація для брата: він не отримає спадщину, оскільки є спадкоємці першої черги ~ неповнолітня донька та стара мати.)*

7. 17-літній юнак улаштувався на роботу. Ніяких пільг на роботі він не отримав. *(Консультація для юнака: адміністрація не права: робочий тиждень — 36 годин, відпустка — календарний місяць, заборона нічних змін, позаурочної роботи, шкідливого виробництва.)*

8. Робітник проспав і запізнився на робочу зміну на 3 год і 5 хв. Він попросив вибачення в бригадира, проте його звільнили з роботи. *(Консультація для робітника: прогул — підстава для звільнення.)*

9. На підприємстві відбувається скорочення штату працівників. Бригадир запропонував своїм працівникам написати у зв'язку з цим заяву про звільнення за власним бажанням. *(Консультація для робітників: не писати заяву, оскільки в такому разі вони втратять статус робітників, що потрапили під скорочення штату, і матеріальне відшкодування.)*

10. Новопризначеному в приватну фірму роботодавець пояснив, що протягом двох років на відпустку він може не розраховувати, а потім матиме відпустку

по три тижні на рік. Прокоментуйте це рішення. *(Це порушення закону, відпустка має надаватися щорічно.)*

Конкурс капітанів. «Я — кандидат у народні депутати України».

За 5- 7 хв. викласти основні ідеї своєї передвиборчої програми і переконати виборців проголосувати саме за вас. Поки капітани готуються

Конкурс вболівальників. *(команди можуть готуватися до дом. завдання)*

«Цифри від Феміди»

Юристи-професіонали повинні мати різнобічні знання, у тому числі — уміти швидко рахувати. За правильну відповідь команда, яку підтримує вболівальник, отримує 2 бали.

Розминка

1. Кількість областей в Україні.
2. Шлюбний вік для жінок.
3. Термін повноважень депутатів Верховної Ради України.
4. Пенсійний вік для жінок.
5. Кількість депутатів Верховної Ради України.
6. Шлюбний вік для чоловіків.
7. З якого віку настає кримінальна відповідальність?
8. Термін, на який обирають Президента України.
9. Вік, з якого громадяни мають право брати участь у виборах.
10. Вік, коли громадяни отримують паспорт.
11. Пенсійний вік для чоловіків.

Юридичний рахунок.

Завдання

Мінімальний вік участі громадян у виборах + Вік отримання паспорта громадянином - Вік повної дієздатності - Вік мінімальної* дієздатності + Вік настання правоздатності особи = $(18 + 16 - 18 - 15 + 0 = 1.)$

Завдання.

Мінімальний вік Президента України - Мінімальний вік, кандидата до Верховної Ради - Максимальний термін повноважень Президента + Термін

повноважень депутата Верховної Ради (один) + Мінімальний термін проживання на території України для обрання президентом = $(35 - 21 - 10 + 4 + 10 = 18.)$

Завдання

Робочий час для осіб віком від 16 до 18 років — Вік повної адміністративної відповідальності — Вік повної кримінальної відповідальності + Вік кримінальної відповідальності за особливо тяжкі злочини — Вік часткової адміністративної відповідальності = $(36 - 18 - 16 + 14 - 16 = 0.)$

Конкурс. Домашнє завдання

Тема домашнього завдання пов'язана з Сімейним Кодексом. Музикальний конкурс «Мама, тато і я – щаслива сім'я».

Конкурс від журі. Юридичний семафор.

Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал.

Установити види юридичної відповідальності.

1. Керування автомобілем у нетверезому стані. (Адміністративна.)
2. Невчасна поставка молокопродуктів у магазин. (Цивільно-правова.)
3. Несплата комунальних послуг. (Адміністративна.)
4. Поява на роботі в нетверезому стані. (Дисциплінарна.)
5. Пошкодження бібліотечної книги. (Матеріальна.)
6. Крадіжка державного майна. (Кримінальна.)
7. Продаж наркотичних засобів. (Кримінальна.)
8. Безквитковий проїзд у транспорті. (Адміністративна.)
9. Запізнення на урок. (Дисциплінарна.)
10. Пошкодження парти в школі. (Матеріальна.)

Установити види прав людини.

1. Право на працю. {Соціально-економічні.}
2. Право на користування досягненнями національної культури. (Культурні.)
3. Право на участь у виборах. (Політичні.)
4. Право на відпочинок. (Соціально-економічні.)

- 5.Право на життя. (Особисті.)
- 6.Право на громадянство. (Політичні.)
 7. Право на підприємницьку діяльність. (Соціально-економічні.)
 8. Право на безпечне довкілля. (Екологічні.)
 9. Право на повагу до гідності. (Особисті.)
- 10.Право на житло. (Соціально-економічні.)

Установити назви правоохоронних органів. Куди звернутися в певних ситуаціях?

1. Ви стали свідком ДТП. (До міліції.)
2. Вашого батька звільнили з роботи, а він вважає це незаконним і хоче отримати консультацію. (До адвокатури.)
3. Вашого друга затримали працівники міліції і, як він стверджує, побили. (До прокуратури.)
4. Вашого родича звинувачують у злочині. (До адвокатури.)
- 5.Прийшовши додому, ви виявили, що двері вашого будинку зламані. (До міліції.)
 6. Ваші батьки укладають угоду та хочуть перевірити її законність. (До адвокатури,)
 7. Ви почули в сусідньому будинку постріли та крики. (До міліції.)
 8. Ваш знайомий був викликаний як свідок злочину, і з ним щубо поводитися. (До прокуратури.)
 9. Ви знайшли в себе на городі невідомий металевий предмет, схожий на снаряд. (До міліції.)

Далі відбувається підбиття підсумків гри та нагородження переможців.

Слово журі.

Усний журнал «Я маю право»

Мета:

- поглибити знання учнів про права і свободи людини та права дитини;
- узагальнити знання учнів про вітчизняні та міжнародні нормативно-правові акти щодо прав людини (Конституцію України, Декларацію прав людини, Конвенцію про права дитини);
- виховувати в учнів високу правову культуру; переконання у необхідності дотримання законів.

Обладнання: нормативно-правові акти щодо прав людини, класна кімната прикрашена плакатами:

- З усіх скарбів знання — найкращий. Його не можна ні вкрати, ні загубити, ні знищити. (Г.С. Сковорода)
- Знання права заслуговує найвищої шани. (Ульпіан)
- Цінність держави визначається цінністю її громадян. (Дж.-С. Міль)
- Рівність прав не в тому, що всі ними користуються, а в тому, що вони всім надані. (Сенека)
- Основу міцного правопорядку складає свобода особи та її недоторканність. (Б. О. Кістяківський)
- Освіта надає людині гідності. (Д. Дідро)
- Тільки праця дає право на насолоду життям. (М. О. Добролюбов)
- Кожна родина — це частина держави. (Аристотель)

Перша сторінка «Людина – найцінніший скарб»

Учител ь. Людина — найцінніший скарб. Кожен із вас — неповторна особистість, людина, яка живе сьогодні і саме такої більше на цій землі немає, не було і ніколи не буде.

Видатний поет В. Симаненко так написав про неповторність кожного:

Ти знаєш, що ти людина?

Ти знаєш про це чи ні?

Усмішка твоя — єдина,

Мука твоя — єдина,

Очі твої—одні.

*Більше тебе не буде
Завтра на цій землі.
Інші ходитимуть люди,
Інші кохатимуть люди*

*Добрі, ласкаві та злі.
Сьогодні усе для тебе:
Озера, гаї, степи.
І жити спішити треба,
Кохати спішити треба —
Гляди ж не прости!
Боти на землі — людина,
І хочеш того чи ні —
Усмішка твоя — єдина,
Мука твоя — єдина,
Очі твої — одні.*

Пройшло не одне тисячоліття, поки людство зрозуміло цю істину. Протягом багатьох віків склалися обов'язкові правила поведінки громадян, тобто правові норми, що встановлюються й охороняються державою.

Друга сторінка «Декларація прав людини»

Учитель. Людина вважається «мірилом всіх речей», її потреби, інтереси, прагнення стають вирішальними для визначення розвитку суспільства, для прогресу цивілізації.

У вирі життя не всі країни одночасно приходять до розуміння демократії, її принципів, головних цілей та цінностей. Між різними класами, соціальними групами точиться запекла ідеологічна боротьба. В центрі її постають питання: що вважати засадою рівності людей — (рівноправ'я чи принцип класової приналежності? Чи можна відстоювати гасло свободи й справедливості, якщо люди народжуються різними як за здібностями, так і за можливостями,

інтересами? Чи має людину якісь права від народження? **Чи** існують загальнолюдські права, свобод», цінності?

На всі ці питання вже в середині ХХ століття формують відповіді політичні документи, створені за участю держав-членів Організації Об'єднаних Націй.

1-й у чень. У 1948 році Генеральна Асамблея ООН проголошує «Загальну декларацію прав людини». У ній вперше в історії людства, історії міжнародних відносин були визначені головні права й свободи людини. Декларація проголосила, що «визнання гідності, яка властива всім членам людської сім'ї, і рівних та Невід'ємних прав їх є основою свободи, справедливості та загального миру».

До прав людини, які підлягають загальній повазі та дотриманню, входять елементарні (природні) права особистості, громадянські, політичні та соціально-економічні права.

2-й у ч е н ь. До природних належить право кожної людини «на життя, на свободу і на особисту, недоторканність» (ст. 3). Також наголошується, що «ніхто не повинен бути у рабстві або у підневільному стані» (ст. 4), зазнавати тортур або дії, що принижують людську гідність (безпідставного арешту, вигнання). До елементарних належать: право на захист, на недоторканність житла, таємницю листування, захист честі та репутації.

Декларація визначає політичні й громадянські права та свободи людини: на свободу думки, совісті й релігії, свободу переконань та їх виявлення, свободу зборів і асоціацій, право брати участь в управлінні своєю державою. Саме на цих правах базується загальне й рівне виборче право при таємному голосуванні.

Громадянські права — це і право «без будь-яких обмежень за ознакою раси, національності та релігії створювати сім'ю та одружуватись, право вільно пересуватись, володіти майном».

3-й учен ь. Засадовим стосовно всіх прав людини, названих у Декларації, є принцип рівноправ'я. Всі люди «народжуються вільними і рівними у своїй гідності та правах» — наголошує 1-а стаття Декларації. І це не залежить від раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, політичних або інших переконань,

національного або соціального походження, майнового, станового або іншого становища. Всі люди рівні перед законом і мають право на захист законом.

4-й учень. Принципи Декларації викликали різні тлумачення, думки та погляди у людській свідомості. Їх зіставляли з чинним законодавством, соціально-політичною та соціально-економічною системою різних держав, з ідеологічними теоріями, поширеними в тій чи іншій країні світу.

Права й свободи людини в сучасному розумінні не від'ємні від її обов'язків та відповідальності перед суспільством, державою, іншими людьми. Це фундамент не тільки демократії, але й справедливості, рівноправ'я, гуманізму. Такого висновку дійшло людство в кінці ХХ століття.

Третя сторінка «Конституція – Основний закон»

Учитель. Обов'язком громадянина кожної країни є визнання й дотримання Конституції як головного Закону будь-якого суспільства.

Положення Конституції у кожній країні доповнюються та конкретизуються у різних галузях права: державному, цивільному, трудовому, сімейному, кримінальному та інших. Мабуть, не варто доводити, що кожна людина зобов'язана знати й дотримуватись тих законів, що існують у суспільстві. Тільки таке суспільство, де всі люди рівні перед законом, де немає вищої влади, ніж закон, можна вважати справедливим у соціальному змісті. Окрім того, у кожної людини є головний стрижень особистості — її совість. Ртой же час, кожна людина засвоює у своєму житті неписані закони моралі. Таким чином, людські та громадські, соціальні та моральні закони стають основою загальнолюдських цінностей, цінностей демократії в сучасному світі.

Людство крокувало до цього визнання багато століть, заплатило жорстоку ціну, але ж і навело нескінченні приклади культурного прогресу, тобто гуманізму, втіленого в життя багатьох країн світу.

Чи можливо рівноправ'я в суспільстві, чи рівні люди між собою за правами, і свободою, обов'язками та відповідальністю? Які саме права та обов'язки вважати за головні? Відповіді на ці питання хвилювали людство впродовж тисячоліть.

5-й учень. Почнемо з того, що суспільне життя часів Давньої Греції вже мало організовану форму — «поліс» (община — держава). Поліс усвідомлювався як об'єднана життєдіяльність людей, які мають спільні справи, спільні (суспільні) інтереси, діють у рамках певних норм та порядку. Саме таких людей Аристотель вважає за громадян.

6-й учень. Різні часи — різні рішення, різне розуміння. І щодо прав і ролі людини в суспільстві, і щодо устрою життя самого суспільства. Так, скажімо, Середньовіччя, яке для Європи тривало майже тисячу літ, пов'язувало долю людини, суспільства, держави лише з Богом, який їх створив. Коли ж настає епоха Відродження, а за нею — Нові часи, людство відновлює у своїй пам'яті гуманістичні цінності — права, свободи, ідеали, мораль вільної людини. За них потрібно боротись, їх потрібно відстоювати ціною тяжких випробувань багатьох поколінь.

Першою збіркою правових норм держави русичів-українців була «Руська правда» (термін «правда» означає тут закон), або, як її ще називали, — «Устав Великого князя Ярослава Володимировича в судах». Автор його — київський князь Ярослав; якого народ називав Мудрим. Князь у Київській державі був вищою судовою інстанцією — він карав і милував, на власний розсуд, тому, написавши у 1016 році «Правду і статут», Ярослав Мудрий тим самим визнав високе покликання Права і Суду в суспільстві. Він заповідав своєму народові: «...посій грамоті живіте, як Написав вам, так і держіте».

7-й учень. Збереглися до нашого часу також різноманітні за змістом та значенням пам'ятки законотворчої діяльності державних органів влади за Литовсько-Руської доби, зокрема Литовський статут (1588 р.), щодот у Литовсько-Руській державі та на українських землях, що належали на той час Польщі. Джерелом написання його слугувала і «Руська Правда».

Та все ж Литовський статут відображав інтереси панівного стану, тому актами державно-конституційного характеру можна вважати лише договори доби Гетьманської держави.

8-й у ч е н ь. Показовим правовим документом є політичний меморіал Пилипа Орлика «Вивід прав України», написаний ним для захисту національних та державних прав України перед європейськими урядами з метою уникнути нового кривавого Полтавського бою чи винищення українців військами Меншикова від козацького Донецька до Батурина.

Гетьман Війська Запорозького у вигнанні Пилип Орлик та його однодумці написали «Пакти й конституції законів та вольностей Війська Запорозького» і 5 квітня 1710 року уклали їх як угоду між Гетьманом та Військом Запорозьким (власне українським народом).

Виходячи з традиції української державності, Пилип Орлик задокументував у Конституції право України на самовизначення й незалежне державне існування»

9-й у ч е н ь. Існування України як держави не раз ставало історичним фактом, зафіксованим у писаній формі, зокрема в 1-4 Універсалах Української Центральної Ради (1917-1918 рр.); у Конституції Української Народної Республіки (Статут про державний устрій, права і вольності УНР) від 29 квітня 1918 року; у прокламаціях Української Національної Ради у Львові 1918 року; в Акті Соборності України 22 січня 1919 року; в проголошеній 15 березня 1939 року незалежності Карпатської України і навіть у фальшивому декларуванні суверенності України Конституціями УРСР. І лише 28 червня 1996 року Українська держава посіла «серед народів світу осібне і рівне становище».

Точкою відліку конституційного шляху України стала Декларація про державний суверенітет України, ухвалена Верховною Радою 16 липня 1990 року, а через рік — в червні 1991 року — схвалена парламентом й оприлюднена Концепція нової Конституції України, на основі якої Конституційна комісія підготувала проект Конституції.

10-й у ч е н ь. Майже десять проектів Конституції виносилися на розгляд Верховної Ради України протягом 1992-1996 рр. У міжчасся було підписано Конституційний Договір між Президентом України і Верховною Радою. Він часто називається «Малою Конституцією», але головною його ознакою було те,

що він укладений був на один рік. Верховна Рада провела цілодобове засідання з 27 по 28 червня і прийняла нову Конституцію України.

11-й у ч е н ь. У Конституції України є окремий розділ, присвячений правам, свободам та обов'язкам людини і громадянина. Він є дуже важливим, ґрунтовним і містить майже третину всіх статей. Перелік прав, передбачених Конституцією України, не є вичерпним, а це означає можливість його розширення, зокрема через офіційне схвалення Україною міжнародних актів щодо прав і свобод людини.

Права і свободи в Конституції України поділяються на ті, які діють у сфері особистого життя та безпеки людини, суспільно-політичного життя, у галузі економічної, соціальної та культурної діяльності.

12-й у ч е н ь. До особистих прав і свобод людини, що відповідають міжнародним документам, належать права: на життя та його захист, повагу до її гідності, на свободу та особисту недоторканність, на невтручання в особисте життя і таємницю листування, на недоторканність житла, на свободу думки і слова, свободу світогляду і віросповідання, свободу пересування і проживання.

У Конституції відображено майже всі найголовніші політичні права і свободи: на участь в управлінні державними справами, на об'єднання, на мирні збори та демонстрації, на свободу друку та інформації, виборчі права.

До економічних прав, насамперед, належить право володіти, користуватись (розпоряджатись) своєю власністю, право на підприємницьку діяльність. Конституція гарантує громадянам різноманітні соціальні права; на працю, страйк, відпочинок, соціальний захист, житло, на достатній життєвий рівень, охорону здоров'я тощо.

До культурних конституційних прав відносять право на освіту, на свободу літературної, художньої, наукової й технічної творчості та ін.

Учитель. Конституція України не тільки проголошує права і свободи, а й гарантує забезпечення їх державою. Держава бере на себе відповідальність забезпечувати права і свободи людини і громадянина, сприяти їх реалізації, охороняти і захищати. Свої права і свободи громадяни можуть захищати в суді.

Четверта сторінка «Конвенція прав дитини»

У ч и т е л ь. Не тільки права дорослих потребують визначення й захисту. Складною Проблемою сучасного людства є також права дітей, оскільки, на жаль, життя, здоров'я, навчання, щастя дітей усього світу поки що недостатньо захищені. Про це багато пишуть і говорять, дехто намагається допомагати. Але кількість нещасних дітей не зменшується. Сьогодні майже 250 млн дітей у світі живуть, займаючись тяжкою працею, жебрацтвом, пограбуванням. Близько 30 млн дітей не мають можливості відвідувати школу. Щороку від хвороб помирають більше 5 млн дітей. Набули поширення торгівля дітьми, використання дітей, від яких відмовилися батьки, для пересаджування органів.

В Україні три чверті дітей — це діти з хронічними захворюваннями. У нас з'явився новий тип дитини — «діти вулиці». Пояснюючи своє перебування на вулиці, діти зазвичай називають сімейні негаразди та небажання відвідувати школу. Основний загальний таких дітей закінчили 3—4 класи, тобто початкову школу. Серед них найбільший відсоток неповнолітніх злочинців, наркоманів, торгівців наркотиками, повій.

Міжнародне співтовариство започаткувало спробу спільної допомоги дітям. У 1924 р. у м. Женеві було прийнято Декларацію прав дитини. 1959 р. розроблена і втілена в життя нова Декларація прав дитини. А 1989 році у Нью-Йорку всі прогресивні країни світу підписалися під Конвенцією прав дитини. В 1991р. Україна приєдналася до Конвенції. В 1993 р. в м. Києві створено Всеукраїнський комітет захисту дітей. Згідно з Конвенцією, Україна у квітні 2001 року прийняла Закон «Про охорону дитинства».

Відповідно до статті 1 Конвенції про права дитини дитиною вважається кожна людина до досягнення 18-річного віку. Права дитини — це певні спеціальні можливості, необхідні людині віком до 18 років для існування і досягнення зрілості. Кожна дитина; незалежно від раси, статі, мови, релігії, національності, майнового стану, стану здоров'я, має рівні права з усіма іншими дітьми.

Які ж спеціальні, додаткові права, що не мають дорослі люди, є в дитини?

13-й учень. Перелік прав, визнаних для дитини в Конвенції, охоплює права громадянські (особисті), соціальні, культурні й політичні. Немає прав економічних, бо визнано, що дитина повинна вчитись, а не працювати.

Головним завданням Конвенції є забезпечення дітям особливого піклування та допомоги, надання необхідного захисту і сприяння сім'ї як основному осередку суспільства та природному середовищу для зростання і благополуччя всіх її членів, а особливо дітей. Конвенція визнає, що дитині для повного та гармонійного розвитку необхідно зростати в сімейному оточенні, в атмосфері щастя, любові та розуміння, дитина має бути повністю підготовлена до самостійного життя в суспільстві та вихована в дусі ідеалів, проголошених у Статуті ООН, а особливо в дусі миру, гідності, терпимості, свободи, рівності та солідарності

14-й учень. Держави-учасниці Конвенції зобов'язалися забезпечити такі права дитини:

- право на життя, на виживання і здоровий розвиток;
- на ім'я та набуття громадянства;
- право знати своїх батьків і право на їх піклування; право на збереження індивідуальності;
- право не розлучатись з батьками всупереч їх бажанню;
- право на возз'єднання з сім'єю, що перебуває в іншій державі;
- право залишати будь-яку країну і повертатися у свою країну;
- Право на захист у разі незаконного переміщення та повернення із-за кордону;
- право вільно висловлювати свої погляди з усіх питань;
- свободу думки, совісті, релігії;
- свободу асоціацій та мирних зборів;
- право на повну інформацію, що сприяє благополуччю дитини, право на користування послугами системи охорони здоров'я;
- право на охорону сімейного та особистого життя;
- право користуватися благами соціального забезпечення;

- право на освіту,
- право на захист від економічної експлуатації;
- право на захист від незаконного зловживання наркотичними засобами і психотропними речовинами, від усіх форм сексуальної експлуатації і сексуальних розбещень;
- право на гуманне поводження, на захист від незаконного чи свавільного позбавлення волі.

Учитель. Конвенцією проголошений принцип рівної відповідальності обох батьків і законних опікунів за виховання дитини; встановлено обов'язок держави щодо піклування, заохочення та забезпечення прав дитини.

Конвенція визнає й особливі права для дітей інвалідів, а також суспільно непристосованих дітей.

15-й учень

Хоча ми всі ще школярі,
Та в нас закон є і права.
І ми навік запам'ятали
Із декларації слова:
Всі діти вільні і всі рівні,
І треба дружно всім нам жити.
Тож, ми із школи ще вчимося
Всіх поважати і любити.

Права дитини вивчимо сумлінно.
Це так потрібно, так важливо
Напевне знати в наші дні,
Коли із нами справедливо
Вчиняють, а коли і ні.
Тож прочитай, завчи напам'ять,
Порадь їх друзям і батькам.
Права дітей всім треба знать!

Учитель. Для здійснення міжнародного контролю за дотриманням прав дитини і виконанням зобов'язань, перебраних державами, було створено Комітет з прав дитини ООН.

Якщо вам потрібна допомога або серйозна порада, якщо порушені ваші права, у нашому селищі ви можете звернутися до:

- дорослих осіб, яким довіряєте;
- соціального педагога школи;
- психолога у школі;
- психологічної служби за телефоном довіри;
- служби у справах неповнолітніх;
- центру соціальних служб для молоді;
- опікунської ради (селища, району);
- громадських організацій, що опікуються проблемами порушення прав дитини;
- міліції за телефоном 102.

Гра «Знай свої права» (для учнів 1-2 класів)

Мета: закріплювати знання про права на основі Загальної Декларації прав людини, Конвенції ООН про права дитини; формувати правові знання школярів, почуття власної гідності; розвивати навички співпраці та взаємодопомоги; виховувати любов до Батьківщини, впевненості в собі.

Обладнання: мікрофон, окуляри, анкета «Вимірювання температури класу», мультимедійний проектор, ілюстрації.

ХІД УРОКУ

I. Організація класу

Країн на світі є чимало —

Великі, дружні і малі.

Ми ж вирушаємо у Право —

Країну мрій людей всіх на Землі.

Хоч не знайдеш її на карті.

Вона порадник добрий у житті.

Дає знання громадянина

Заради спільної мети:

Щоб розквітала ненька Україна —

Велика, рідна, мила Батьківщина.

II. Повідомлення теми і мети уроку

- В яку країну ми будемо сьогодні подорожувати?

- Наш урок буде проходити у формі змагання.

- З яким настроєм прийшли на урок?

— Чого очікуєте від уроку?

Тож час обрати назви своїм командам... та починати нашу гру-змагання!

- Ой! А хто це до нас завітав? Та це ж мудра Тітонька Сова! Вона дізналася, що у нас сьогодні змагання і вирішила запропонувати нам свої цікаві та нелегкі завдання! Як гадаєте, діти, впораємося?

То що ж! Вперед до гри!

I конкурс «Розминка»

Давайте на початку пригадаємо які права дітей ви вже знаєте?

Діти за малюнками – знаками називають ті права дітей, які вони вже вивчили.

Другий конкурс – «Конкурс фоторепортажів»

Продивіться ці сюжети і скажіть, чи порушуються тут права дітей?

«Конкурс інтерв'ю»

Ви непогано знаєте свої права, але ж не можна забувати і про обов'язки...

Назвіть, які обов'язки є у вас в школі, вдома...

Тож пограємося в журналістів... Перед вами питання, на які ви повинні відповісти після трихвилинної підготовки.

- Чи доводилося вам порушувати свої обов'язки?

- Які саме?

- Чому ви так вчинили?

- Які наслідки ваших вчинків ви побачили?

- Який висновок ви для себе зробили?

Цікаві відповіді. Ви гарно попрацювали у ролі журналістів. Настав час відпочити.

Пограємо у гру «Чарівні окуляри».

Кожна людина – неповторна, індивідуальна... Дуже важливо бачити в людині її найкращі риси характеру! Ось ці чарівні окуляри допоможуть нам в цьому. Я одягаю їх і бачу – ви у мене старанні, добрі, наполегливі діточки. А що побачите ви? (На мультимедійному екрані фото однокласників).

- Ви молодці!

- Ой! А що це там шепоче Тітонька Сова? Та це ж вона пропонує нам наступний конкурс... «Казковий»

В одному казковому царстві жили казкові герої – добрі і злі, літні та молоді... Коли Тітонька сова відвідала цю країну... їй захотілося змінити деякі історії. Та як? Ось вона і звернулася до вас за допомогою.... Ви зараз розподілите у своїй команді ролі... Хтось буде рятувальником, хтось будівельником, хтось лікарем, а хтось міліціонером. І саме як люди цих професій ви і допоможете змінити ці казки на краще!

Обговорення казок «Івасик - Телесик», «Коза-дереза», «Попелюшка»

- Які права героїв цієї казки порушувались?

- Хто з вас може змінити ситуацію на краще? Як саме?

Попереднє обговорення в групах за планом.

А ось Тітоньку Сову цікавить одне питання... Чи в нашому класі не порушуються права дітей? Вона пропонує нам відповісти на питання.

Анкета «Вимірювання температури» класу.

Відповідайте на питання ми будемо зовсім не словами «так» чи «ні». Тітонька сова приготувала для нас ще один сюрприз. Подивіться на це дерево... На ньому зовсім немає листочків.

А чому, як ви гадаєте?

Правильно – зараз зима, але зовсім скоро настане весна і дерева одягнуть нове зелене вбрання. Ми спробуємо наблизити цей час, відповідаючи на питання.

Якщо право виконується в нашому класі – то ми прикрасимо наше дерево листочками.

Учитель читає запитання.

Питання складені на основі Європейської Конвенції з прав людини.

1. У моєму класі учням гарантована безпека та особиста недоторканість .
2. Усі учні мають однаковий доступ до класних заходів, свят .
3. Коли виникають конфлікти, ми намагаємось їх вирішити ненасильницьким шляхом, шляхом переговорів .
4. Ніхто не зазіхає на моє місце або майно.
5. Учням надається достатньо часу для відпочинку протягом дня .
6. Я відповідально ставлюся до того, щоб однокласники поводитися таким

чином, аби забезпечувались безпека і благополуччя всього класу.

IV. Підсумок

Сьогодні ми говорили про правила і їх значення у житті людини. Тітоньці Сові дуже сподобалось як ви працювали.

А вам сподобалося? А що саме ? Напишіть на аркуші і прикрасимо ними нашу квітку.

Настав час дізнатись, яка команда отримала перемогу

ВИХОВНИЙ ЗАХІД «ВІД ПРАВИЛА ДО ПРАВА»

Учитель. У світі існує багато правил, за якими ми живемо, щоб був лад у суспільстві. Ми вже обговорювали «Правила для учнів», «Правила та обов'язки учнів», а також основні положення Конвенції прав дитини. А сьогодні розширимо свої знання.

Перед вами Конституція — основний закон України, в одинадцятому розділі якої йдеться про права, свободи та обов'язки людини і громадянина, вони співзвучні із правами та обов'язками учня, адже учень — теж громадянин.

Ви маєте знати свої права та обов'язки, дотримуватися їх, виховувати в собі почуття людської гідності:

- щоб уміти захистити себе;
- щоб не порушувати законів;
- щоб не припуститися невинуватих помилок;
- щоб уникати кримінальних ситуацій.

Існують різні галузі права: екологічне, цивільне, адміністративне, державне, трудове, кримінальне.

Складання таблиці разом з учнями

Кримінальне право розглядає злочини і покарання. Які існують злочини? (Проти життя та здоров'я особи; проти волі, честі та гідності особи; проти власності; проти довкілля; проти миру...) А покарання? (Штраф, громадські роботи, виправні роботи, арешт, позбавлення волі.)

Питання

А чи є закони, що стосуються неповнолітніх, які не хочуть дотримуватися правил суспільного життя?

Працівник міліції. Для неповнолітніх існує закон України «Про органи і служби у справах неповнолітніх», який набрав чинності з 1 лютого 1995 року. Згідно з цим законом, діти у віці від 11 до 14 років за вчинення злочину підлягають мірам виховного характеру, а іноді — за рішенням суду —

направляються до шкіл та училищ соціальної реабілітації. А з досягненням 14 років несуть кримінальну відповідальність, що тягне за собою направлення у виховно-трудова колонії.

Відповіді на питання учнів.

Інценування ситуації

Учитель. Мусимо пам'ятати, що у злочина є два боки: з одного — діє злочинець, з іншого — жертва. Давайте розіграємо казку «Вовк та семеро козенят» — і глядачі визначать, хто і які злочини скоїв, а кого можна назвати потерпілим.

Ведучий. Жили-були Коза та семеро козенят, от якось пішла Коза у супермаркет по молоко, а козенята залишились самі вдома. Мати наказала...

Коза. Дивіться ж, двері нікому чужому не відчиняйте, а як я прийду — впізнаєте мене за пісенькою.

Козенята бавляться іграшками.

Ведучий. А за ліфтом заховався Сірий Вовк та й підслухав пісеньку, запам'ятав слова, дочекався, коли Коза піде, вирішив поласувати козенятами.

Вовк (грубим голосом)

Мене, діти, упізнайте,
Швидше двері відчиняйте,
Ваша мама прийшла,
У супермаркеті була,
Усім вам йогурт принесла.

Козенята

Твій голос на мамин зовсім не схожий,
Ти голосом грубим фальшиво співаєш.

Ведучий. Подався він тоді до вчителя музики Солов'я.

Вовк. Не навчиш мене тоненько співати — я тебе з'їм.

Ведучий. Мусив музика поставити Вовкові голос. Вовк тренувався, поки не вийшло тоненько, як у Кози. А тоді знову прийшов до дверей.

Вовк співає тонким голосом.

Козенята відчиняють двері.

Вовк вривається до кімнати...

Ведучий. Стоп, стоп, стоп! Дякую! Поясніть, що сталося! (Вовк скоїв злочин проти життя, проти власності, незаконне вторгнення на приватну територію, шантаж та шахрайство.) Яких правил не дотрималися козенята? (Не можна в жодному разі відчиняти двері чужому, навіть якщо просять попити води: можуть перевіряти, чи є хто вдома.)

Учитель. Як же вберегти себе від небезпеки? Якою має бути поведінка в різних життєвих ситуаціях? Допоможе нам розібратися виступ гостя.

Працівник міліції. Дуже цінним є досвід англійської поліції, яка радить усім пам'ятати про сім «не».

Звичайно, в житті таких «не» значно більше, головне — пам'ятати золоте правило «Береженого Бог береже!».

7 «не можна»

НЕ заходь у ліфт з незнайомцями;
НЕ сідай у машину до незнайомих;
НЕ бери ласощі або подарунки в чужих людей;
НЕ розповідай чужим про себе та свою сім'ю;
НЕ грайся на вулиці після настання сутінок;
НЕ грайся дорогою зі школи;
НЕ мовчи, якщо щось не так, кричи, біжи в людне місце.

Додаткові запитання

- ї Який казковий персонаж порушив відразу дві заповіді безпеки життєдіяльності, про які йому, до речі, нагадувала мама: йти знайомою стежкою, нікуди не звертати, не вступати в розмови зі сторонніми?
- ї Хто з казкових героїв припустився відразу декількох помилок: зайшов до чужого дому, сидів там, їв з чужого посуду, спав на чужому ліжку?

ї Який казковий герой звернув з прямої дороги до школи і залишився неосвіченим?

Учитель. То як же уникнути кримінальної ситуації? (Дотримуватись правил поведінки в школі та на вулиці, щоб не стати правопорушником.) Як вберегти себе від небезпеки? (Берегти своє життя та здоров'я.)
Бережіть себе!

Пізнай свої права та обов'язки "Слідство ведуть знатоки"

(Позакласний захід для учнів 8-9 класів)

Мета заходу:

- сприяти залученню учнів до поширення інформації стосовно Конвенції ООН про права дитини, створенню системи консультативної допомоги з проблем, пов'язаних із правами дитини; ознайомити учнів із відповідальністю, яку вони несуть при порушенні законів України. Вчити дітей використовувати теоретичні знання з права в різноманітних ситуаціях ознайомлення з питаннями соціально-правового захисту дітей;
- розвивати логіку та аналітичність мислення, уміння швидко приймати рішення в нестандартних ситуаціях;
- виховувати відповідальність, взаємовиручку, повагу до прав інших людей.

Форма проведення: колективна творча гра.

Місце проведення: актовий зал.

Тривалість: одна година.

Обладнання: таблички для журі.

Усвідомлення права розвиває усвідомлення обов'язку.

Загальний закон – це свобода, яка закінчується там,
де починається свобода іншого.

(Антисфем)

Ведучий

Кажуть, що світ штат інформації,

Складається він з різних формацій.

І право на доступ кожного є

Та чи можеш ти знайти щось своє?

Річ піде зараз не про Інтернет,

Хоч різний знаходиться контент.

За справи державні говорю я вам,

Надайте наступному сенсу словам:

Згадаєм Чорнобиль, згадаєм ЧАЕС
Хоч хтось у той час знав про АЕС?
І зараз хто знає, що робиться десь?
Можливо, винен світ наш увесь.

Та річ не у тому, що діється в нас,
Я звертаюся зараз до Вас:
Бо право на доступ завжди в нас є-
Конституція наша це право дає

Не для друку гриф "секретно".

Ну якщо все так таємно,

Мабуть є що приховати-

Те, чого не можна знати.

Але все це не задарма,
Бо не доступ, мов та карма
Що було ще у Союзі,
А тепер цвіте в окрузі.

От якби була відкритість,

А не завжди та закритість

Що корупцію звела,

Економіка б жила.

Ну а наша інфантильність,
Не предасть закономірність
Годі вже про все мовчати,
Час прийшов всім учням знати!

Хай не ховаються, хай не твердять,

Та повз народу ротами шуршать.

Якщо ж провинились, то так і кажіть,

А право людей – завжди бережіть!

Ведуча

Привіт усім!

Хто не любить сумувати,
Та не любить нудьгувати.
Тих турнір до себе кличе,
В гру веселую зіграти.
Розум, спритність показати,
Дружбу, вірність доказати.

Історик

Дитина-найцінніший скарб. Пройде не одне тисячоліття, поки людство зрозуміє цю істину, і пройде не одне тисячоліття, поки людство, нарешті, прийме закони, які оберігатимуть дитину-найбільше наше багатство.

Права дитини-це певні можливості, які треба дітям (до 18 років) для того, щоб жити і дорослішати.

Діти мають особливе право на піклування та допомогу з боку держави. Але, на жаль, життя, здоров'я, навчання, щастя дітей усього світу недостатньо захищені. Існує багато інших прав, які ти маєш знати й реалізовувати щодня.

Але пам'ятай: твоє право не повинне порушувати права інших.

Від народження ти маєш певні права, які гарантовані й захищаються державою. З віком у тебе з'являються обов'язки та відповідальність. Існують закони, які визначають твої вчинки, дії або бездіяльність.

Юрист

Сьогодні 250 млн. дітей живе за рахунок важкої праці, жебрацтва, пограбувань.

Кожен рік від хвороб помирає 5 млн. дітей. Поширюється торгівля дітьми.

Використовують дітей, від яких відмовилися батьки, для пересадки органів. В Україні три чверті дітей-діти з хронічними хворобами, з'явився новий тип дітей – "діти вулиці".

На основі Конституції України у 1991 році прийняли Закон України про охорону дитинства. У кожній державі є один найголовніший закон-Конституція. Ось чому кожен народ хоче мати хорошу Конституцію. Бо від Конституції залежить щастя й доля нашого народу. Кожний громадянин повинен добре знати Конституцію своєї держави, розуміти її, виконувати і боронити.

Конвенція має 54 статті, написаних на 6 мовах. ООН має комітет з права дитини, йому кожна держава звітує про заходи, які вжиті згідно з Конвенцією. Він же досліджує, як у країнах дотримуються права.

Ведучий: Щоб бути справжнім слідчим, треба багато вміти, знати, бути не таким як всі. На турнір "Слідство ведуть знатоки" запрошені 2 - і команди . Вони найкращі, найрозумніші. Але це їм треба буде довести в чесному поєдинку. І оцінювати виступи наших команд буде справедливе і непідкупне журі. (представлення членів журі) Для того, щоб розпочати гру, проведемо для команд жеребкування. Пропоную карточки: жовту, зелену (які журі, заздалегідь, визначили 1, 2,).

Капітани команд, оберіть свою карточку-номер виступу.

- Отже, розпочинаємо гру! Щоб ближче познайомитися із командами оголошую перший конкурс: "Візитна картка команди" (оцінюється в 5 балів) (Емблема, назва команди, девіз)

Ведуча:

- Проведемо розминку „Ерудит”: кожній команді за одну хвилину дати відповіді на запитання. Перемагає та команда, яка найбільше дала правильних відповідей (оцінюється в 1бал).

І команда

1. Скільки подвигів здійснив Геракл? (12)
2. За назвою якого дерева названо місяць року? (Липа – липень)
3. Згідно з кримінальним законодавством, яких осіб вважають неповнолітніми (Неповнолітніми вважають осіб від 14 до 18 років).
4. Кримінальна відповідальність з якого віку? (З 14 років)
5. Що таке обов’язок (Це те, що повинні робити, щоб бути корисним собі та оточуючим).
6. Скільки чудес світу? (7)
7. Найвища піраміда Стародавнього Єгипту? (Хеопса)
8. Основний закон нашої держави? (Конституція)
9. Законодавча влада належить парламенту чи уряду? (Парламенту)

10. Як називається невелика стаття у періодичній чи стінній пресі? (Замітка)

II команда

1. Визначте, який орган належить до органів законодавчої влади? (Верховна Рада України)
2. В якій країні бере початок шовковий шлях? (Китай)
3. Визначте, який суд є найвищим судовим органом у системі судів загальної юрисдикції (Верховний Суд України).
4. Визначте, за який злочин підлягають кримінальній відповідальності особи, що вчинили злочин у віці від 14 до 16 років. (Хуліганство)
5. Які птахи врятували Рим? (Гуси)
6. Визначте, яке кримінальне покарання може застосовуватися і як основне, і як додаткове покарання. (Штраф)
7. Визначте, у якому випадку мати, батько можуть бути позбавлені судом батьківських прав (Якщо вони жорстоко поведуться з дитиною)
8. Яка гра називається грою „Чотири ряди військ”? (Шахи)
9. Які дерева наших лісів називають патріархами? (Дуби)
10. Як називається назва твору чи його частина, що друкується чи пишеться перед тестом? (Заголовок)

Ведучий: Наступний конкурс "Прислів'я – загадки" виявить, яка команда найуважніша. Команди отримують конверти в яких розрізані на шматочки листівки. Необхідно їх скласти і прочитати прислів'я („Краще на п'ять хвилин раніше, ніж на хвилину пізніше”). (Оцінюється в три бали). "Маленька праця краща за велике безділля", "Чесне діло роби сміло!", "Хто багато робив, той багато знає" "Гостре словечко коє сердечко"

Завдання для вболівальників

Поки команди творчо працюють, поділимо глядачів-вболівальників на дві команди і загадуватиме їм загадки. Перемагає та команда вболівальників, яка найбільше дасть правильних відповідей. Цей бал приплюсовуємо до загальної кількості балів команди, за яку виступали вболівальники-переможці.

Загадки.

1. Йшла жінка до Києва й зустріла трьох чоловік. Кожний з них ніс по мішку, в кожному мішку – по коту. Скільки істот йшло в Київ?
2. У кошику – чотири яблука. Поділіть їх між чотирма особами таким чином, щоб кожна отримала одне яблуко і одне яблуко залишилось би у кошику.
3. Двоє батьків і двоє синів з'їли за сніданком три яйця, причому кожний з'їв ціле яйце. Як це трапилось?
4. Дві жінки пішли на площі до Києво-Печерської лаври. Обидві вони пройшли 60 верст. Скільки вест пройшла кожна, якщо йшли з однаковою швидкістю.
5. Три хлопчика – Микола, Петрусь та Іванко – пішли в крамницю. По дорозі вони знайшли 3 копійки. Скільки грошей знайшов би Іванко, якби він пішов у крамницю сам?
6. Три брати жили в одній кімнаті. Кожен мав свій висячий замок і ключ, що підходив лише до власного замка. Як брати повинні замикати двері своєї кімнати, щоб кожний з них міг увійти до себе в кімнату, маючи лише свій ключ?
7. Скільки кінців мають 4 палки? 5 палок? 15 з половиною палки?
8. Довжина колоди – 5 аршинів. Щохвилини від колоди відпилювали по одному аршину. За скільки хвилин буде розпиляно всю колоду?
9. У кімнаті – кути. У кожному куті – кішка. Проти кожної кішки сидять по три кішки. Скільки всього кішок у кімнаті?

Відповіді:

1. До Києва йшла лише одна жінка?
2. Це легко зробити, якщо хтось візьме своє яблуко разом з кошиком.
3. Снідали лише три особи: дід, його син і онук, то тобто два батьки і два сина.
4. Кожна молільниця пройшла 60 верст.
5. Іванко знайшов би ті самі 3 копійки.
6. Замки треба закривати послідовно, від клямки до клямки.

7. 4 палки мають 8 кінців, 5 – 10 кінців, 5 з половиною – 12 кінців, бо половина також два кінці.
8. Першої Хвилини відпиляли 1-й аршин, другої – 2-й аршин, третьої – 3-й аршин, четвертої – 4-й аршин, п'ятий залишився. Отже, для розпилювання колоди потрібно чотири хвилини.
9. Лише ті чотири кішки, що сидять по кутках.

(Журі підводять підсумки конкурсу)

Ведуча: Наступний конкурс "Битва капітанів" (оцінюється в 5 балів)

I команда (ситуація для капітана)

Ситуація №1. 16-річна дівчина мріяла про нове модне взуття. На речовому ринку, дочекавшись, коли увагу продавця відвернули, дівчина вкрала туфлі. Чи несе вона відповідальність? Якщо так, то яку? (Відповідь: кримінальну за ст. 185 Кримінального кодексу України ("Крадіжка"))

Ведучий:

II команда(ситуація для капітана)

Ситуація №1. Троє хлопців на шкільній дискотеці розпили пляшку горілки і почали чіплятися до дівчат. Чи несуть підлітки відповідальність за свої дії? (Відповідь: адміністративну, за ст. 178 Кодексу України про адміністративні правопорушення ("Розпиття спиртних напоїв у громадських місцях і поява в громадських місцях у нетверезому вигляді"), якщо їм виповнилося 16 років; якщо ні, то протокол складають на батьків – див. ст. 184 того самого кодексу: "Невиконання батьками або особами, що їх замінюють, обов'язків щодо виховання дітей").

Ведуча:

I команда(ситуація для капітана)

Ситуація №2. Хлопці віком 16-17 років грали у футбол. М'яч відлетів і влучив у вітрину магазину. Скло розбилося. Чи несуть підлітки яку – небуть відповідальність?(Відповідь: адміністративну, ст. 173 Кодексу України про адміністративні правопорушення ("Дрібне хуліганство"). Вони мають

відшкодувати збитки за розбите скло. У разі, коли в них немає свого заробітку, збитки відшкодовуватимуть батьки).

Ведучий:

II команда(ситуація для капітана)

Ситуація №2. 12 – річний Миколка стріляв з рогатки у птахів біля дитячого майданчика і ненавмисно влучив в око своєму ровесникові Васі. Вася довго перебував у лікарні і в результаті перестав бачити на одне око. Чи несе Миколка відповідальність? Якщо ні, то хто? (Відповідь: відповідальності він не несе, оскільки ще не досяг віку, з якого починається кримінальна відповідальність. Витрати на лікування та оплату інвалідності Васька нестимуть спочатку Миколині батьки, а згодом після досягнення 18 – річного віку і сам Микола все життя виплачуватиме Василю певні кошти).

Ведуча:

Вікторина для капітанів I –ої команди (оцінюється в 1 бал)

1) Як називається міжнародний договір, що встановлює права й обов'язки держав у певній сфері діяльності?

- А. Декларація.
- В. Конвенція.
- С. Хартія.

2) Як називається затвердження міжнародної угоди вищими державними органами України?

- А. Санкціонування.
- В. Ратифікація.
- С. Узаконення.

3) Коли було прийнято Конвенцію ООН про права дитини?

- А. 1950 р.
- В. 1977 р.
- С. 1989 р.

4) В якому році в Україні ратифіковано Конвенцію ООН про права дитини?

- А. 1989 р.

В. 1991 р.

С. 1995 р.

Ведучий:

Вікторина для капітанів II - ої команди

1) До якого віку, згідно з Конвенцією, особа вважається дитиною?

А. 14 років.

В. 16 років.

С. 18 років.

2) З якого віку допускається прийняття на роботу підлітків?

А. З 12 років.

В. З 13 років.

С. З 14 років.

3) З якого віку настає адміністративна відповідальність?

А. З 14 років.

В. З 16 років.

С. З 18 років.

4) З якого віку настає кримінальна відповідальність?

А. З 14 років, у виняткових випадках з 12 років.

В. З 16 років, у виняткових випадках з 14 років.

С. З 18 років у виняткових випадках з 16 років.

Ведуча: "Вияви винного" – так називається наступний конкурс. Перед вами "жертва" хуліганського показу (юнак із синцем під правим оком). Серед затриманих підозрюваних (гітарист з гітарою, офіціант з рушником в правій руці). (Оцінюється в три бали). (Відповідь: винен офіціант, бо він лівша і бив у праве око).

(Журі підводить підсумок конкурсу)

Ведучий: А тепер останній конкурс. "Домашнє завдання" (оцінюється в 5 балів) Дуже часто слідчим доводиться перевірюватися, щоб не викликати підозри на себе під час виконання завдання.

I команда

Виступ агітбригади: "права дитини згідно Конвенції "

Учень 1: Не меркнуть зорі,

Йдуть у небуття,

Бо мають право вік світити

Я маю право на життя,

Я гідно мушу жити.

Учень 2: Я маю право на

здоров'я охорону,

Яка б не трапилась біда,

Щоб завжди у моєму домі –

Спокійною була моя сім'я

Учень 3: У школі всі джерела

Зібрані зі всього світу.

Обіцяю добре вчитись,

Я маю право на освіту.

Учень 4: Отче наш щовечір кажу

Богові молюся,

І до церкви на свята ходжу

З батьком і матусею

Учень 5: На чисту воду і на

Хліб духмяний,

Я маю право раз і на завжди

Всім дітям достатнє

Харчування потрібне,

щоб здоровими росли

Учень 6: В школі гарно вчився

Щоб я батькові і ненці

Добре відплатився.

Ви мене любіть рідненькі,

Бо я ще такий маленький

Учень 7: Що дитині треба?

Дім, красивий, білий

І як світлий образ

Мама погляд добрий

Й батька дорогого,

Чути добре слово

Ще дитині треба

Неба голубого

Учень 8: А ще було б добре,

Мати сестру і брата,

І у кожнім домі

Музики багато

ІІ команда

Ведуча: А ще сьогодні поговоримо про наших друзів та ворогів. Без усякої містики скажу: вони невидимі, але цілком реальні. Одні постійно на сторожі оберігають нас від усього, що заважає на шляху до здійснення вашої мети, а інші, вдаючи добрих, втягують вас у безодню, гальмують розвиток.

У невеличкій сценці ви побачите й почуєте, як вони змагаються за владу над вами.

Сценка

(дівчинка або хлопчик, накрившись, лежить, удаючи сплячого. Дзвонить будильник. Герой накривається з головою. Зусібіч до нього підходить Обов'язок, Совість, Лінь і Байдужість).

Обов'язок. Прокидайся, пора збиратись до школи.

Лінь. Поспи ще трішки, постіль така, м'якенька, ковдра така тепленька... А тобі не хочеться вставати, з приємним сном розлучатись...

Обов'язок. Кілька гімнастичних вправ – і сон, як рукою зніме. А холодна водичка поверне бадьорість, подарує добрий настрій.

Лінь. Який ти немилосердний. Обов'язку! А я – добра, я жалію, я хочу добра.

Совість. Знаємо твою "доброту"! Послухавши тебе, учень не встигне зробити зарядку, одягнеться абияк, снідатиме похапцем. А це шкідливо для здоров'я .

Байдужість. Ой-ой! Усе ти ускладнюєш. А чого б то поспішати? Можна їй поспати довше і встигнути...

Обов'язок. І на уроки спізнитись. А на першому уроці – підготовка до контрольної роботи. Без серйозної підготовки не справитись.

Байдужість. Можна спокійно списати й одержати той самий бал, а іноді й вищий.

Совість. Тобто скористатись плодами чужої праці? І не соромно буде отримати незаслужений бал?

Лінь. Що таке сором? І задля нього тратити нервові клітини? Ні, краще без зайвих зусиль...

Обов'язок. А в результаті – ні знань, ні розвитку. Застій і деградація. Цього ви бажаєте? Таке ваше добро? Адже відомо, що "лінь – мати усіх вад" (В. Сухомлинський). Саме від лінощів починається падіння.

Лінь. Але дитина так любить тепло, ніжність, пестощі, а ви закликаєте її до труднощів.

Обов'язок. Бо "подолання труднощів – це шлях до стійкості духу, міцності переконань. (В.Сухомлинський). А без них немає особистості!

Байдужість. Ой замучив: труднощі, завдання, обов'язок, дисципліна...Обійдемося без них!

Лінь. А це ми побачимо, чия влада сильніша. Поспи ще, дівчинко, подрімай, поніжся, нікуди твоя школа не втече...

Обов'язок. Пробуджуйся, друже, вставай! Тебе кличе обов'язок! (Учениця швидко відкидає: ковдру, підводиться, застиляє ліжко)

Голос матері. Доню, пора вставати.

Учень. Доброго ранку, мамо! Я вже на ногах. (Лінь і Байдужість виходять.)

Ведуча: як ви бачите, учень свій вибір зробив. А чи ви всі робите такий вибір? "Лінощі – мати усіх вад". Чи згодні ви з цією думкою? Поясніть. (відповіді учнів)

Ведучий: на думку видатного українського педагога Василя Сухомлинського, "небажання знати – це символічні залізні ґрати". А може воно привести до ґратів справжніх. Адже наслідком лінощів, неробства є обмеженість, думки, примітивність почуттів. Особа яку в народі називають ледарем, нікчемою, також хоче їсти і користуватись суспільними благами, але не хоче їх творити. Отже. Для неї залишається шлях легкого здобуття, тобто привласнення незаслуженого: паразитизм, крадіжка. А це вже злочин. Пограбування, насильство, крадіжки, убивство – це злочини, які коять уже сформовані злочинці. Іноді це починається, здавалося б, із невинних, не грубих порушень моральних норм правил, порядку.

ВЕДУЧА

Я родом звідти, де співають села,
Де танцями розгойдані мости.
Скажу я гордо, що я маю право
На цій землі і жити , і рости.
Тут жайвір в полі служить охоронцем,
Природа рідна смуток розрива.
Тут у Донецьку під привітним сонцем
Лелека у дворі гніздо звила
А вересень покличе у дорогу
Знання, як скарб до серця притулю.
І на лінійці урочисто в школі
Право навчатись з дітьми розділю.
А брати участь в конкурсах, змаганнях
Це все мені наснаги додає.
І я скажу відверто без вагання:
Щаслива тим, що таке право є.
Шкільні роки летять, немов лелеки,
Дитинство забираючи з собою,
А моя юність вже й не так далеко,

Два роки, ну а там подать рукою.

Тому я щиро всім в житті бажаю

Зростати гідно справжніми людьми.

Бо всі ми українці маєм право

На цій землі і жити, і рости.

Ведучий: Турнір завершено.

Вітаю команди!

Удачі і наснаги Вам!